

INVESTICIJE IN NOVI TRENDI NA PODROČJU KOMUNALE KOGRA 2013

Inštitut za javne službe je v sodelovanju z Zbornico komunalnega gospodarstva in Skupnostjo občin Slovenije organiziral komunalni posvet, ki je potekal v okviru Mednarodnega sejma komunale, urejanja okolja in ekologije - KOGRA 2013. Kot je v uvodnem nagovoru izpostavila **mag. Stanka Cerkvencik**, strokovna direktorica Inštituta za javne službe in predsednica programskega sveta, strokovni posvet vse bolj utrjuje svojo tradicijo, saj se ga je tudi letos udeležilo preko 100 predstavnikov občin, izvajalcev javnih služb in podjetij, ki delujejo na komunalnem področju.

Letošnja osrednja tema strokovnega posveta so bile investicije in novi trendi na področju komunale. Mag. Stanka Cerkvencik je poudarila, da visoki okoljski standardi in posledično potrebna investicijska sredstva za financiranje zahtevnih infrastrukturnih projektov v času ekonomske krize zahtevajo spremembe v tradicionalnih investicijskih pristopih. Učinkovito sodelovanje države, lokalnih skupnosti in komunalnih podjetij se namreč ne odraža le v obsegu pridobljenih nepovratnih finančnih sredstev, temveč tudi v kakovostnih projektih, ki povezujejo gospodarstvo in okolje ter uspešno združujejo gospodarnost z viri in konkurenčnost.

V prvem delu posveta, ki ga je moderirala mag. Stanka Cerkvencik, so sodelujoči osvetlili problematiko in možnosti financiranja potrebne komunalne infrastrukture z različnih zornih kotov: državnega, občinskega in izvajalskega.

Državna sekretarka **mag. Monika Kirbiš Rojs** je poudarila, da za dobre projekte, ki povezujejo gospodarstvo in okolje, potrebujemo predvsem učinkovito sodelovanje države, lokalnih skupnosti in komunalnih podjetij. V svoji predstavitvi možnosti financiranja komunalnih investicij v okviru nove finančne perspektive se je dotaknila prihodnjega obdobja izvajanja evropske kohezijske politike 2014-2020. Poudarila je, da bo morala Slovenija sredstva skrbno usmeriti na tista področja, ki imajo največji vpliv na razvoj in ustvarjanje delovnih mest. Po njenih besedah se bodo področja natančneje opredelila v nadaljnjem procesu priprave programskih dokumentov za porabo kohezijskih sredstev, ki bodo izhajali iz Strategije razvoja Slovenije 2014-2020. Kot je še povedala, mora biti Slovenija zadovoljna s pogajanjem in višino sredstev za prihodnje sedemletno obdobje. Skupno si je Slovenija izpogajala za skoraj 3,3 milijarde evrov v tekočih cenah. Tako bo zahodni Sloveniji pripadlo skoraj 860 milijonov evrov sredstev, vzhodni Sloveniji, ki dosega 73 odstotkov povprečne razvitosti EU, pa bo na razpolago skoraj 1,26 milijarde evrov sredstev strukturnih skladov. Za področje prometne in okoljske infrastrukture ter trajnostne rabe energije bo iz Kohezijskega sklada na voljo milijarda evrov. Z drugimi besedami to pomeni, da je v okviru zaključka pogajanj pogajalcem za vzhodno Slovenijo uspelo zagotoviti več kot 300 milijonov evrov dodatnih sredstev.

Državna sekretarka je v nadaljevanju predstavila tudi možne prihodnje naložbe v okoljsko infrastrukturo, kjer je izpostavila pomen trajnosti in zelenega razvojnega preboja, saj gre za pomembni področji za nadaljnji razvoj Slovenije, in pojasnila, da se bodo po letu 2013 evropska sredstva namenjala v manjši meri za izgradnjo osnovne okoljske infrastrukture, večji pa bo poudarek na okoljski, energetski in snovni učinkovitosti, ekoinovacijah ter inovativnih tehnologijah in pristopih.

Podpredsednik Skupnosti občin Slovenije **Leo Kremžar** je osvetlil problematiko financiranja ustrezne komunalne infrastrukture z vidika občin. Izpostavil je neustrezno zakonodajo ter dolgoletno državno restriktivno cenovno politiko, ki iz pravnega in ekonomskega vidika omejujeta izgradnjo potrebne lokalne komunalne infrastrukture. V nadaljevanju se je Leo Kremžar dotaknil aktualne problematike glede privatizacije izvajanja javnih služb varstva okolja in izpostavil, da imajo odločitve glede komunalne dejavnosti dolgoročne, včasih tudi nepopravljive posledice, zato občine, odgovorne za zagotavljanje komunalnih storitev, ne smejo zasledovati kratkoročnih, politično obarvanih ciljev. Opozoril je, da se občine zmeraj ne zavedajo dejstva, da so lastnice komunalne infrastrukture ter da one določajo pogoje znotraj katerih izvajalci izvajajo javno službo. Da velikokrat vodstva javnih podjetij kadrujejo po strankarskih in ne strokovnih referencah ter da pogosto tudi občine same niso strokovno dovolj usposobljene. V primerih zasebnih izvajalcev se moramo zavedati, da je motiv izvajalca ustvarjanje dobička, zato morajo občine biti izjemno previdne pri razpisih in sklepanju pogodb. Zaključil je, da komunalne storitve zadovoljujejo osnovne potrebe prebivalcev, zato zanesljivost in kakovost oskrbe ni mogoče prepustiti profitnim motivom.

Sergej Danč je predstavil investicijsko problematiko z vidika javnega podjetja Mariborski vodovod d.d., ki zagotavlja oskrbo s pitno vodo v 17 občinah. Izpostavil je posledice ukinitve sredstev v upravljanju in prenosa infrastrukture ter pristojnosti za vodenje investicij na lokalne skupnosti. Za dosledno vodenje evidenc morajo namreč občine posredovati izvajalcem javne službe podatke o zaključeni investiciji, ki so ključni za obračun amortizacije in s tem izračun najemnine za infrastrukturo ter določitev pravih cen storitev komunalnih storitev. Opozoril je, da gre v primeru nepolnih evidenc za kršitev Zakona o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin, po katerem mora biti najemnina za infrastrukturo obračunana najmanj v višini amortizacije. V primeru ugotovitve kršitve pravnega reda EU, bi neustrezne cene oz. obračunane najemnine lahko pomenile nedovoljene državne pomoči, čemur lahko sledi tudi sankcija vračila pridobljenih sredstev iz evropskih virov, ki so jih občine prejele za izgradnjo infrastrukture.

Drugi del posveta je bil namenjen predstavitvi sodobnih tehnično tehnoloških rešitev izvajanja javnih služb ter izkušenj izvajalcev s primeri dobrih praks. Kot je izpostavila moderatorka **dr. Meta Levstek** mora gospodarski razvoj spremljati visoka stopnja varstva okolja, pri čemer so ključnega pomena inovacije, ki bodo spodbudile prehod na gospodarstvo temelječe na znanju in gospodarnem ravnanju z naravnimi viri.

Janko Kramžar in **mag. Mitja Praznik** iz javnega podjetja Snaga d.o.o. sta predstavila projekt nadgradnje Regijskega centra za ravnanje z odpadki Ljubljana (RCERO) na Barju, v okviru katerega bodo s pomočjo evropskih sredstev do leta 2014 zgrajeni objekti in zagotovljena tehnologija za sortiranje ter predelavo odpadkov. Projekt sestavljajo trije sklopi: izgradnja novega odlagalnega polja za odlaganje nenevarnih odpadkov, izgradnja čistilne naprave za izcedne vode in izgradnja objektov za predelavo odpadkov.

V projekt nadgradnje RCERO Ljubljana je vključno z MOL vključenih že 29 občin, v 6 občinah pa poteka odločanje o pristopu. Do leta 2020 bo tako v RCERO predvidoma vključenih 700.000 prebivalcev. V nadaljevanju sta podrobneje predstavila kriterije in izbor najustreznejše tehnologije, pripravo vloge za pridobitev EU sredstev in zaplete s potrjevanjem ter nastali časovni zamik. Pojasnila sta razpisni postopek oddaje naročila, ki je potekal v treh fazah. Po ugotavljanju sposobnosti je potekal konkurenčni dialog in kot rezultat je nastala končna razpisna dokumentacija. Po obravnavi treh ponudb so končno odločitev sprejeli po postopku s pogajanjem. Izpostavila sta, da so v celoti prejeli 14 revizijskih zahtevkov, ki so povzročili 4,5 mesečno zamudo v času predkvalifikacij in 4 mesečno v času revizijskih zahtevkov. V zaključku sta poudarila smiselnost predhodnega ugotavljanja sposobnosti izvajalcev ter priporočila postopek konkurenčnega dialoga predvsem v primeru javnega naročnika, ko gre za zelo zahteven projekt, ko je na razpolago ustrezna ekipa, dovolj časa in še ni izbrane rešitve ter opozorila, da je potrebno v časovni okvir projekta nujno vračunati potencialne revizijske zahtevke, ki lahko nastopijo v vseh fazah postopka.

Dr. Mihael Mohorčič iz Instituta Jožef Stefan je predstavil vlogo in priložnosti področja informacijske in komunikacijske tehnologije pri upravljanju z vodnimi viri. Učinkovito upravljanje z vodnimi viri zahteva celovit pristop, od zajema in obdelave podatkov za uporabo, transport in distribucijo čiste vode, do njene porabe ter ustreznega odvajanja, obdelave odpadnih voda in morebitne pouporabe. Na področju upravljanja z vodnimi viri je glavna neizkoriščena priložnost informacijske in komunikacijske tehnologije v integraciji informacij o trenutni porabi na nivoju gospodinjstev, inštitucij, podjetij in celotnih mest ter posledično uvajanju novih strategij upravljanja z namenom uravnavanja povpraševanja in ponudbe preko ustreznih politik in dinamičnih shem obračunavanja. Hkrati lahko področje informacijske in komunikacijske tehnologije preko sprotnega obveščanja o porabi pripomore k dvigovanju zavesti med porabniki, spreminjanju porabniških navad ter zasnovi novih poslovnih modelov.

Vlogo informatike pri optimizaciji izrabe javne infrastrukture je na primerih dobre prakse predstavil **mag. Miha Ulčar** iz podjetja Sapphir d.o.o. Vodni sektor je v svetovnem merilu soočen z velikim izzivom zagotavljanja varne oskrbe s pitno vodo v zadostnih količinah in ustrezni kakovosti. Klimatske spremembe, hitra rast prebivalstva v nekaterih državah, urbanizacija, pojav novih onesnaževal, staranje infrastrukture, slabšanje kakovostnega in količinskega stanja vodnih virov so le nekatere izmed nevarnosti, ki vplivajo na zanesljivo oskrbo s pitno vodo. Ustrezna informacijska podpora procesom učinkovitega upravljanja z osnovnimi sredstvi upravljavca predstavlja temelj zanesljive in varne oskrbe prebivalcev s pitno vodo. Predstavil je dva primera dobre prakse: Anglian Water in Pidpa ter v zaključku izpostavil pomen informacijske tehnologije kot ustrezne podlage za odločitev o pravih investicijah ob pravem času, ki omogoča doseganje načrtovanega nivoja oskrbe in upravljavcem zagotavlja, da lahko obratujejo s sprejemljivim tveganjem in zagotavljajo visoko stopnjo zaupanja v njihove storitve.

Udeleženci posveta so poslovno druženje nadaljevali v Vinskem hramu. Za pogostitev s pomurskimi dobrotami je poskrbelo podjetje **Sledenje d.o.o.** V prijetnem okolju je bilo veliko priložnosti za izmenjavo strokovnih mnenj in izkušenj.

PROGRAMSKI SVET

- mag. Stanka Cerkvenik
- Leo Kremžar
- Danilo Burnač
- dr. Meta Levstek
- Evstahij Drmota
- Enisa Rojnik

FOTO UTRINKI

